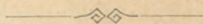

Nowy cewnik do przepłukiwania jamy macicy.

Podał

Dr. Franciszek Koźmiński.

Wszystkie cewniki służące do przepłukiwania jamy macicy są sporządzone według jednej z następujących trzech zasad. Albo mamy dwie rurki, jedną dla przypływu a drugą dla odpływu płynu antyseptycznego, jak w powszechnie używanym cewniku Bozemanna, ulepszonym przez Fritscha. Albo mamy tylko jedną rurkę do przypływu płynu a do odpływu służy kilka mniejszych, płytszych, lub jeden większy i głębszy rowek wzdłuż całego przebiegu cewnika na powierzchni jego zewnętrznej, jak n. p. w cewniku Weinholda. Albo też mamy dwie lub więcej rurek, służących do przypływu, odpływ zaś płynu z jamy macicy odbywa się pomiędzy ramionami rurek, jak n. p. w cewniku Boryssowicza. Cewniki na pierwszej zasadzie polegające są bardzo trudne do oczyszczenia a z powodu ustawicznego rozkręcania i składania łatwo się psują, w cewnikach zaś drugiego rodzaju odpływ płynu nie jest dostatecznie zabezpieczonym; niedogodności tych nie mają tylko cewniki sporządzone tak, że odpływ odbywa się pomiędzy ramionami rurek płyn doprowadzających.

Dobry cewnik do przepłukiwania jamy macicy powinien być przede wszystkim narzędziem jak najprostszem, bez żadnych śrubek i gwintów a to dla jak najłatwiejszego czyszczenia.

WP K 744n 1895/s

2-138517

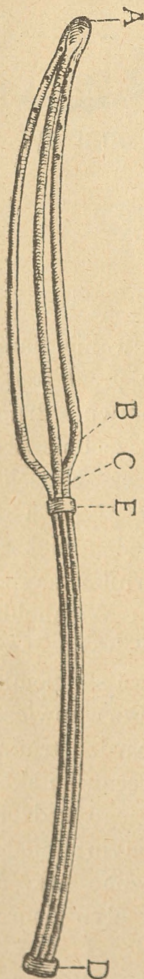
1350065

Akc. z l. 2023 nr. 481

ezenia, dalej odpływ płynu z jamy macicy powinien być jak najbardziej ułatwiony a więc przewód odprowadzający musi być szeroki, któryby nie prędko mógł się zatkać, wreszcie podczas przepłukiwania powinna jak największa powierzchnia jamy macicy być równocześnie na działanie płynu wystawioną.

Mając te uwagi na względzie, poleciłem sporządzić cewnik następujący:

Trzy rurki metalowe, każda o $2\frac{1}{2}$ do 3 milimetrów średnicy, są ze sobą razem znitowane i zespojone w *A*. tak, aby rurki te jedna względem drugiej biegły obok siebie nieco rozbieżnie aż do punktu *B*, w którym zagnają się na wewnątrz i biegną ku sobie zbieżnie aż do *C*. Od miejsca *C* rurki te odginają się w kierunku równoległym do siebie i w tem położeniu idą aż do końca cewnika, to jest do punktu *D*, w którym trzy te rurki drugi raz ze sobą są zespojone. Największe oddalenie rurek od siebie jest w punkcie *B* i wynosi około 1 cm. Cały ten cewnik jest podwójnie zagięty, stósownie do wygięcia miednicowego zupełnie tak samo, jak cewnik Boze-manna, skutkiem czego dwie dolne rurki znajdują się w jednej płaszczyźnie, trzecia zaś nad nimi i w pośrodku. Począwszy od punktu *A*, każda rurka jest opatrzona kilkoma, zwykle trzema lub czterema otwor-kami w odstępach 8 do 10 milimetrów. Rurki przebiegające w jednej płaszczyźnie a więc dolne, mają otworki zwrócone ku górze i nieco na zewnątrz, rurka zaś górna ma otworki zwrócone prostopadle ku dołowi. Długość całego cewnika od *A* do *D* wynosi około 25 centymetrów, od *A* do *B* zaś mniej, niż połowę, czyli około 12 cm. Jeżeli za pomocą

$\frac{1}{2}$ naturalnej wielkości.

rurki kauczukowej połączy się cewnik w miejscu *D* z irygatorem, to ciecz płynąc przez wszystkie rurki, wypływać będzie z pewną siłą przez otworki na końcu cewnika się znajdujące, tworząc 9 lub 12 promieni, stósownie do liczby otworków. Po wprowadzeniu cewnika do jamy macicy 6 lub 8 promieni płynu zadziała na przednią ścianę jamy macicy, a 3 lub 4 na ścianę tylną; robiąc zaś cewnikiem ćwierć obrojedną a następnie w drugą stronę wzdłuż osi podłużnej cewnika, zadziałamy z wszelką pewnością na całą powierzchnię jamy macicy. Płyn odpływa bardzo łatwo pomiędzy ramionami, to jest pomiędzy rurkami, które skutkiem rozbieżnego względem siebie ustawienia działają równocześnie jako rozszerzadło na szyjkę macicy.

Aby cewnik ten należycie działał, musi być suma przekrojów światła tych trzech rurek kilka razy mniejszą od przestrzeni, jaką zajmują rurki te pomiędzy sobą, czyli musi być kilka razy mniejszą od przestrzeni, która ma płyn odprowadzać; w ten sposób nawet pomimo silnego prądu, z jakim płyn może się do jamy macicy dostawać, ciśnienie wewnątrz macicy podnieść się nie może. Aby zaś płyn wypływał z rurek z dostateczną i równą siłą przez wszystkie otwory, musi być suma przekroju wszystkich otworków jednej rurki znacznie mniejszą od przekroju światła tejże rurki.

Używając od dłuższego czasu do Prof. Jan I. Zubrzycki macicy cewnika powyż opisanego i porównyując go z innymi, przekonałem się, iż przepłukuje jamę najlepiej z dotychczas używanych, posiadając zaś przymioty dobrego cewnika macicznego, zasługuje na polecenie.

Przedewszystkiem jest narzędziem prostem, łatwo dającym się oczyścić. Rurki wewnątrz nie potrzebują czyszczenia, gdyż stykają się jedynie tylko z płynem antyseptycznym, zewnętrzna zaś gładka powierzchnia rurek łatwo się daje oczyścić, gdyż i od miejsca *C* aż do *D* rurki te nieco giętkie i elastyczne dają się oddalić od siebie. Odpływ z macicy skutkiem działania cewnika rozszerzającego szyjkę macicy jest bardzo dobry, działając zaś trzema szeregami kilku pro-

mieni płynu antyseptycznego na ściany macicy, działa równocześnie na bardzo znaczną powierzchnię.

Do przepłukiwania macicy połogowej zalecić mogą taki sam cewnik, tylko znacznie większy, z wielkiem wygięciem miednicowem, sporządzony z rurek o przekroju 4 do $4\frac{1}{2}$ milimetrów, o ścianach grubszych, z których każda rurka jest opatrzoną 6-ciu otworkami do wypływu cieczy. Największe oddalenie rurek od siebie w miejscu *B* wynosi 2 do $2\frac{1}{2}$ centymetrów. Za pomocą tego cewnika możemy równocześnie na dwie ściany macicy zadziałać energicznie 18-tu promieniami płynu bez obawy o podniesienie się ciśnienia wewnątrz macicy.

Aby rurki względem siebie położenia zmienić nie mogły i nie przesuwwały się, co by mogło stać się najprędzej w miejscu *C*, można umieścić ruchomy pierścień *E* między *D* a *C*, łatwo przesuwalny, który podczas przepłukiwania należy przesunąć do miejsca *C*, w celu zaś łatwiejszego czyszczenia odsunąć do miejsca *D* a więc na koniec cewnika¹⁾.

Zasada cewnika tego, to jest użycie trzech rurek do przypływu płynu, jest ta sama, co w cewniku podanym przez Webera (*Centralblatt f. Gynäkolog.* Nr. 27. 1891). Różnica polega na użyciu trzech rurek przez całą długość cewnika, na innem wygięciu miednicowem, na więcej rozbieżnem rozstawieniu trzech rurek, szczególnie na końcu cewnika i na innem rozmieszczeniu otworów, służących do wypływu płynu z rurek.

¹⁾ Cewniki takie wyrabia Knapieński w Krakowie.